

Znak: K-1.431.1.6.2024.8.AK
Szczecin, 23 stycznia 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2023 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Czaplinek ul. Rynek 6, 78-550 Czaplinek
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą	Pan Marcin Naruszewicz – Burmistrz Czaplinka
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie prowadzenia kontroli	Pan Marcin Naruszewicz – Burmistrz Czaplinka do 6 maja 2024 r. Pani Katarzyna Szłońska-Getka – Burmistrz Czaplinka od 6 maja 2024 r.
Okres objęty kontrolą	2023 r.
Kontrolerzy	– Aleksandra Komincz – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), – Małgorzata Konarska – główny specjalista, – Paulina Leus¹ – starszy inspektor z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 24/2/24 z dnia 10 kwietnia 2024 r.

¹ W momencie zakończenia prac nad projektem wystąpienia pokontrolnego Pani Paulina Leus nie była już pracownikiem Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	Art. 18 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2464 ze zm.).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	11-19 kwietnia 2024 r.
Podstawa prawna	– Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224). – Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2021 r. poz. 217 ze zm., Dz.U. 2023 r. poz. 120 ze zm.). – Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 289 ze zm.). – Ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2464 ze zm.). – Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1343 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 2778). – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 582 ze zm.). – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.).

USTALENIA KONTROLI

Zgodnie z art. 1 oraz art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, środki Funduszu służą realizacji zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej przez dopłatę do ceny usługi za wyjątkiem komunikacji miejskiej.

1. Udzielenie dopłaty ze środków Funduszu

W 2023 r. dopłata ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: Fundusz) wynosiła nie więcej niż 3,00 zł za wozokilometr (dalej: wkm) przewozu o charakterze użyteczności publicznej².

Gmina Czaplinek (dalej: Gmina, Organizator, Jednostka) wzięła udział w I naborze wniosków o objęcie w 2023 r. dopłatą ze środków Funduszu ogłoszonym przez Wojewodę Zachodniopomorskiego.

Wojewoda Zachodniopomorski wyznaczył termin na złożenie wniosków o objęcie dopłatą, od dnia 17 października do dnia 4 listopada 2022 r. Rozpatrzenie wniosków oraz ogłoszenie wyników naboru zaplanowano od dnia 7 listopada do dnia 21 listopada 2022 r.

1.1. Zawarcie umowy o dopłatę ze środków Funduszu

Gmina z zachowaniem wymaganego terminu, tj. w dniu 3 listopada 2022 r.³ złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o objęcie dopłatą ze środków Funduszu w 2023 r. 10 listopada 2022 r. złożyła korektę ww. wniosku.

Z informacji uzyskanych od Gminy wynika, że „(...) uchwałą nr XL/363/21 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 14.12.2021 r. w sprawie utworzenia linii autobusowych i wyrażenia zgody na zawarcie umowy w zakresie świadczenia usług publicznego transportu zbiorowego na terenie Gminy Czaplinek w 2022 roku, zostało utworzonych 16 nowych linii komunikacyjnych. Uchwała obowiązywała do końca 2022 roku. Ww. linie komunikacyjne zostały wznowione uchwałą nr LIII/486/22 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 08.11.2022 r. (...)”.

W wyniku rozpatrzenia wniosku o objęcie dopłatą, Wojewoda Zachodniopomorski w dniu 30 grudnia 2022 r. zawarł z Gminą Czaplinek Umowę nr 15/IR/FRPA/2023 (dalej: umowa o dopłatę, umowa z wojewodą) na dofinansowanie ze środków Funduszu w 2023 r. zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Zgodnie z ww. umową maksymalna kwota dopłaty została ustalona w wysokości 1 124 632,50 zł, z przeznaczeniem na uruchomienie 16 linii komunikacyjnych o łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej wynoszącej maksymalnie **374 877,50 wkm**. Kontrolujący stwierdzili, że umowa o dopłatę jest tożsama ze złożonym przez Jednostkę wnioskiem o objęcie dopłatą w zakresie dni pracy, częstotliwości kursów, pracy eksploatacyjnej i kwoty dopłaty. Dane dotyczące linii komunikacyjnych objętych umową przedstawiono w tabeli.

Linia komunikacyjna	Liczba dni pracy w roku	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej (wkm)	Planowana kwota dopłaty (zł)
1.	2.	3.	4.
Nr 1 Czaplinek-Czaplinek przez: Siemczyno, Głęboczek, Rzepowo,	187/187/64	32 756,00	98 268,00

² art. 30a ustawy frpa.

³ Termin wpływu wniosku do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Piasieczno, Siemczyno (dalej: linia nr 1)			
Nr 2 Czaplinek-Czaplinek przez: Siemczyno, Niwka (dalej: linia nr 2)	187	3 814,80	11 444,40
Nr 3 Czaplinek-Czaplinek przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Niwka, Wrześnica, Żeliszewie, Stare Kaleńsko, Ciechorzecze, Łąka (dalej: linia nr 3)	187/187/64	27 972,50	83 917,50
Nr 4 Czaplinek-Studniczka przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Czaplinek DK, Pławno, Psie Głowy (dalej: linia nr 4)	187/187/64	34 622,20	103 866,60
Nr 5 Czaplinek-Kamienna Góra przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Trzciniec, Byszkowo (dalej: linia nr 5)	187/187/64	36 437,20	109 311,60
Nr 6 Czaplinek-Nowa Wieś przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Miłkowo, Machliny, Motarzewo, Kosin (dalej: linia nr 6)	187/64	21 345,10	64 035,30
Nr 7 Czaplinek-Nowa Wieś przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Miłkowo, Machliny, Kosin (dalej: linia nr 7)	187/64	29 625,00	88 875,00
Nr 8 Czaplinek-Machliny przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Miłkowo (dalej: linia nr 8)	187	11 369,60	34 108,80
Nr 9 Czaplinek-Nowa Wieś przez: Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Trzciniec, Byszkowo, Kamienna Góra, Miłkowo, Machliny, Motarzewo, Kosin (dalej: linia nr 9)	187/187	7 124,70	21 374,10
Nr 10 Czaplinek-Łysinin przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Łazice, Czarne Małe PKP, Czarne Małe (dalej: linia nr 10)	187/64	16 432,50	49 297,50
Nr 11 Czaplinek-Karsno przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Karsno (dalej: linia nr 11)	64	2 278,40	6 835,20
Nr 12 Czaplinek-Łysinin przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Karsno, Łazice, Czarne Małe PKP, Czarne Małe (dalej: linia nr 12)	187/187	18 008,10	54 024,30
Nr 13 Czaplinek-Stare Gonne przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Kołomąt, Sikory, Kuszewo, Czarne Wielkie, Czarne Wielkie Kolonia, Stare Gonne (dalej: linia nr 13)	187/187/64	46 342,80	139 028,40
Nr 14 Czaplinek-Prosinko przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Kołomąt, Stare Drawsko, Drahimek, Kluczewo, Brzezinka, Kluczewo, Prosino (dalej: linia nr 14)	187/64	23 259,20	69 777,60
Nr 15 Czaplinek-Prosinko przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Kołomąt, Stare Drawsko, Drahimek, Kluczewo, Prosino (dalej: linia nr 15)	187/64	24 375,00	73 125,00

Nr 16 Czaplinek-Kuźnica Drawska przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Kołomąt, Nowe Drawsko, Stare Drawsko, Żerdno (dalej: linia nr 16)	187/187/64	39 114,40	117 343,20
Razem	X	374 877,50	1 124 632,50

(dowód: akta kontroli str. 50-85)

1.2. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Uchwałą nr LIII/486/22 z dnia 8 listopada 2022 r. Rada Miejska w Czaplinku, w związku z § 2 ust. 1 umowy o dopłatę, wyraziła zgodę na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z Operatorem. Wyboru Operatora dokonano poprzez bezpośrednie zawarcie umowy o świadczenie usług, tj. zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym (dalej: ustawa ptz).

Gmina Czaplinek w dniu 28 grudnia 2022 r. zawarła z Operatorem Umowę nr 351/2022 (dalej: umowa z operatorem) o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej na 16 liniach komunikacyjnych wskazanych w umowie z wojewodą. Umowę z Operatorem zawarto po wejściu w życie ustawy frpa. Okres obowiązywania umowy z Operatorem zawiera się w okresie, na który zawarto umowę o dopłatę z wojewodą.

W wyniku analizy umowy zawartej z Operatorem pod kątem zgodności jej zapisów z wymogami określonymi w art. 25 ustawy ptz stwierdzono, że umowa nie zawiera wszystkich wymaganych zapisów, przez co nie spełnia dyspozycji art. 25 ust. 3 pkt 18 ustawy ptz. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli str.86-116, 122)

2. Przekazywanie dopłaty i realizacja zadania

Z szesnastu linii komunikacyjnych objętych dopłatą kontrolujący na podstawie przedłożonych wniosków o dopłatę oraz sprawozdań z realizacji zadania wybrali cztery do szczegółowej kontroli, tj.:

- linię nr 2: Czaplinek-Czaplinek przez: Siemczyno, Niwka – linię do analizy wybrano z uwagi na osiągnięcie przez nią dodatniego wyniku finansowego w IV kwartale,
- linię nr 7: Czaplinek-Nowa Wieś przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Miłkowo, Machliny, Kosin – linię do analizy wybrano na podstawie osądu kontrolera,
- linię nr 9: Czaplinek-Nowa Wieś przez: Piekary, Broczyno, Broczyno szkoła, Trzciniec, Byszkowo, Kamienna Góra, Miłkowo, Machliny, Motarzewo, Kosin –

linię do analizy wybrano z uwagi na osiągnięcie przez nią dodatniego wyniku finansowego w I kwartale,

- linię nr 13: Czaplinek-Stare Gonne przez: Czaplinek ul. Wałęcka, Kołomąt, Sikory, Kuszewo, Czarne Wielkie, Czarne Wielkie Kolonia, Stare Gonne I – linię do analizy wybrano z uwagi na największą wielkość wykonanej pracy eksploatacyjnej.

Ustalono, że dane zawarte we wnioskach o dopłatę, sprawozdaniach kwartalnych, sprawozdaniu rocznym oraz w zweryfikowanej dokumentacji źródłowej w zakresie pracy eksploatacyjnej i deficytów linii komunikacyjnych, dotyczyły linii komunikacyjnych określonych w umowie o dopłatę.

2.1. Wnioski o dopłatę

Gmina zgodnie z § 3 ust. 1 umowy o dopłatę złożyła do wojewody następujące wnioski o dopłatę ze środków Funduszu:

- za I kwartał w dniu 29 marca 2023 r.,
- za II kwartał w dniu 29 czerwca 2023 r.,
- za III kwartał w dniu 28 września 2023 r.,
- za IV kwartał w dniu 27 listopada 2023 r.

Wnioski zostały złożone w terminach ustalonych w umowie z wojewodą.

Kontrolujący stwierdzili, że do wniosków o dopłatę za poszczególne kwartały 2023 roku Jednostka załączała kalkulacje potwierdzające wykazane w nich dane⁴ w zakresie: wielkości pracy eksploatacyjnej, wyliczenia deficytu oraz wnioskowanej kwoty dopłaty. Wnioskowana kwota dopłaty stanowiła iloczyn pracy przewozowej w danym okresie rozliczeniowym i maksymalnej stawki dopłaty do 1 wkm wynikającej z ustawy frpa.

Kontrolujący zapytali czy dane ujęte we wnioskach o dopłatę i załącznikach do wniosków w zakresie kwoty deficytu zostały obliczone na podstawie rzeczywistych kwot przychodów i kosztów, czy też Jednostka opierała się na wielkościach planowanych. Jednostka wyjaśniła, że *„Dane ujęte we wnioskach o dopłatę zostały opracowane na kwotach planowanych (...).”*

Kontrolujący zapytali również jakie wartości (planowane czy rzeczywiste) wykazano we wnioskach o dopłatę i załącznikach do nich w zakresie pracy eksploatacyjnej. W odpowiedzi Jednostka wyjaśniła, że *„Praca eksploatacyjna została wykazana na podstawie danych rzeczywistych”.*

W toku kontroli ustalono, że linia nr 9 osiągnęła w I kwartale 2023 r. dodatni wynik finansowy (tj. 9 658,57 zł), w związku z powyższym kontrolujący poprosili o wyjaśnienie dlaczego na linię nr 9 przekazano w ciągu roku środki dopłaty w wysokości o 14 421,61 zł wyższej niż należna. Jednostka udzieliła odpowiedzi: *„(...) dochód na linii został stwierdzony w IV kwartale roku 2023. Korekty załączników 3a zostały przesłane do Urzędu Wojewódzkiego wraz ze sprawozdaniem wstępnym rocznym.*

⁴ § 3 ust. 3 umowy z wojewodą

Na tym etapie korygowanie wniosków o dopłatę nie miało by większego znaczenia ponieważ środki zostały już wypłacone na podstawie pierwotnie przesłanych dokumentów. Po stwierdzeniu dochodu występującego na linii numer 9 Organizator dokonał zwrotu pobranej dopłaty zgodnie z terminami wskazanymi w umowie zawartej z Wojewodą oraz pomniejszył w II, III i IV kwartale dopłatę o uzyskany dochód w I kwartale, co również wypełniło zapisy zawarte w umowie.”

Wyjaśnienie przyjęto, natomiast należy zauważyć, że § 3 ust. 10 umowy z wojewodą wprost mówi, że w przypadku gdy w okresie rozliczeniowym dla pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej wystąpi dodatni wynik finansowy, pomimo pomniejszenia go o kwotę zysku, Organizator nie występuje z wnioskiem o dopłatę do tej linii. Co za tym idzie, zapis ten zobowiązuje Organizatora do dokładnego analizowania sytuacji finansowej każdej linii komunikacyjnej. Jednostka jest również zobowiązana do składania sprawozdań kwartalnych, które pozwalają na kontrolowanie deficytu na poszczególnych liniach.

Dane zawarte we wnioskach za 2023 r. w zakresie linii komunikacyjnych, przedstawiono w poniższej tabeli.

Łączna wielkość pracy eksploatacyjnej w wkm	Łączna kwota deficytu linii komunikacyjnej	Wnioskowana kwota dopłaty	Przekazana kwota dopłaty
366 013,70	1 472 302,22	987 222,94	987 222,94

(dowód: akta kontroli str. 119-138)

Ponadto kontrolujący ustalili, że wykazana przez Gminę we wnioskach o dopłatę kwota niewykorzystanych środków jest inna od rzeczywiście pozostającej do dyspozycji Jednostki na koniec danego okresu rozliczeniowego. W związku z tym kontrolujący zadali pytanie w ww. zakresie. Burmistrz Czaplinka wyjaśnił, że „*Różnice pomiędzy kwotami niewykorzystanymi ujętymi we wnioskach o dopłatę za IV kwartale 2023 r., a kwotami stanowiącymi różnicę pomiędzy kwotą dopłaty a sprawozdaniami opartymi na danych rzeczywistych powstały w związku ze stwierdzeniem dochodu na linii numer 9 za I kwartał roku 2023.(...)*” Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str.35-39, 43-48)

2.2. Praca eksploatacyjna

Kontrolujący na podstawie rozkładów jazdy ustalili rzeczywistą wielkość pracy eksploatacyjnej w 2023 r. dla linii objętych próbą. Szczegóły w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Okres rozliczeniowy	Rzeczywista wielkość pracy eksploatacyjnej w wkm
Linia nr 2	I kwartał	1 101,60
	II kwartał	1 081,20
	III kwartał	428,40
	IV kwartał	1 203,60

Razem		3 814,80
Linia nr 7	I kwartał	5 593,20
	II kwartał	5 403,60
	III kwartał	4 029,00
	IV kwartał	5 735,40
Razem		20 761,20
Linia nr 9	I kwartał	2 057,40
	II kwartał	2 019,30
	III kwartał	800,10
	IV kwartał	2 247,90
Razem		7 124,70
Linia nr 13	I kwartał	12 663,20
	II kwartał	12 274,80
	III kwartał	8 241,20
	IV kwartał	13 163,60
Razem		46 342,80
Ogółem		78 043,50

Stwierdzono, że wielkość pracy eksploatacyjnej ustalona przez kontrolujących na podstawie rozkładów jazdy znajduje odzwierciedlenie w przedłożonych przez Operatora zestawieniach z wykonanej w 2023 r. pracy eksploatacyjnej, a dane w ww. dokumentach dotyczą linii komunikacyjnych określonych w umowie o dopłatę. Ponadto ustalono, że łączna rzeczywista praca eksploatacyjna wykonana na wszystkich liniach komunikacyjnych objętych dopłatą wynosiła 366 013,70 wkm. Tym samym nie została przekroczona maksymalna wielkość pracy eksploatacyjnej wskazana w umowie z wojewodą.

(dowód: akta kontroli str. 141-169)

2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej

Kontrolujący stwierdzili, że wykazany przez Gminę deficyt był obliczany jako różnica pomiędzy poniesionymi kosztami i uzyskanymi przychodami na danej linii komunikacyjnej.

Przychód stanowiła suma przychodów z tytułu sprzedaży biletów, przychodów z tytułu dopłat do biletów ulgowych z Urzędu Marszałkowskiego oraz pozostałych przychodów operacyjnych, natomiast przy obliczaniu kosztów brane były pod uwagę m.in. koszty bezpośrednie usług transportowych, koszty wydziałowe, koszty stacji obsługi, koszty stacji paliw oraz koszty ogólnozakładowe.

Dane w zakresie kwoty rzeczywistego deficytu na liniach objętych próbą zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna / okres rozliczeniowy	Rzeczywisty deficyt linii komunikacyjnej (w zł)
Linia nr 2	

I kwartał	1 835,70
II kwartał	3 054,13
III kwartał	1 390,01
IV kwartał	- 4 155,25
Razem	2 124,59
Linia nr 7	
I kwartał	19 645,13
II kwartał	14 515,51
III kwartał	21 587,29
IV kwartał	24 009,12
Razem	79 757,05
Linia nr 9*	
I kwartał	-9 658,57
II kwartał	0
III kwartał	0
IV kwartał	5 240,61
Razem	5 240,60
Linia nr 13	
I kwartał	37 166,85
II kwartał	34 660,79
III kwartał	40 254,98
IV kwartał	51 297,09
Razem	163 379,71
Ogółem	250 501,95

*linia w I kwartale osiągnęła nadwyżkę, którą następnie rozliczono w kolejnych kwartałach 2023 r.

Podstawą rozliczeń dokonywanych pomiędzy Organizatorem a Operatorem były noty obciążeniowe, które dotyczyły środków z Funduszu oraz środków własnych. Na podstawie ww. dokumentów oraz ewidencji księgowej stwierdzono, że poniesione wydatki wyniosły **1 386 477,64 zł** (417 287,12 zł [środki własne] + 969 190,52 zł [środki dopłaty]). W powyższym zakresie stwierdzono również, że Gmina nie dysponuje notą korygującą na kwotę 18 032,42 zł, dot. zwróconych środków z dopłaty. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli str. 228-234, 262-299, 361-366)

Kontrolujący zwrócili się do Gminy z pytaniem czy w rozliczeniach pomiędzy Organizatorem a Operatorem był uwzględniany rozsądny zysk. W odpowiedzi Jednostka wyjaśniła, że „(...) kwota deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej jest to ujemny wynik finansowy netto wyliczony dla tej linii nieuwzględniający rozsądnego zysku. W rozliczeniach wkładu własnego i dopłaty z FRPA za 2023 rok kwoty deficytu to kwoty bez uwzględnienia rozsądnego zysku.”

Kontrolujący ustalili, że wykazany przez Organizatora w załączniku do sprawozdania rocznego za 2023 r. deficyt na liniach jest zgodny z ustaleniami kontrolujących i wynosi ogółem dla wszystkich linii objętych dopłatą 1 242 604,41 zł.

2.4. Nadzór organizatora nad realizacją zadania

W związku z realizacją umowy z Operatorem, Jednostka przeprowadzała co kwartał kontrole rozkładów jazdy na przystankach autobusowych oraz planowe przyjazdy i odjazdy autobusów z przystanków. Uchybień w powyższym zakresie nie stwierdzono. Na dzień kontroli Gmina przedłożyła cztery notatki służbowe dokumentujące przeprowadzenie ww. czynności.

(dowód: akta kontroli str. 210-213)

Ponadto z notatki służbowej sporządzonej przez XXXXX wynika, że w 2023 r. do Gminy nie wpłynęły żadne skargi, reklamacje oraz wnioski mieszkańców dotyczące realizowanej umowy z Operatorem. Brak skarg i reklamacji od podróżnych potwierdzono również pismem z dnia 28 marca 2024 r. sporządzonym przez Przewoźnika.

(dowód: akta kontroli str. 214-215)

Kontrolujący zwrócili się do Jednostki z pytaniem, w jaki sposób prowadzono nadzór nad realizowanym zadaniem oraz czy i w jaki sposób weryfikowano wielkość zrealizowanej pracy przewozowej, kwoty deficytu i jakość świadczonych usług przez Operatora. Uzyskano wyjaśnienia, z których wynika, że „Gmina weryfikowała kwotę deficytu poprzez weryfikację dodatkowych dokumentów załączonych do sprawozdań kwartalnych. Wielkość pracy przewozowej była weryfikowana w oparciu o sporządzone zestawienia pracy przewozowej potwierdzone przez osobę techniczną odpowiedzialną za potwierdzenie wykonanych wozokilometrów. W związku z konstrukcją rozkładu jazdy autobusów w taki sposób aby zabezpieczał dojazdy uczniów do placówek oświatowych, znajdujących się na terenie Gminy. Nadzór merytoryczny realizowany był poprzez konsultacje pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za obsługę PTZ z Dyrektorami placówek oświatowych w zakresie prawidłowości i terminowości kursujących autobusów”. Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(dowód: akta kontroli str. 35-49, 216-226)

3. Dokumentacja finansowo-księgowa

W ramach umowy o dopłatę Gmina została zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(dowód: akta kontroli str. 70-85)

Jednostka wyodrębniła wpływ środków z dopłaty na koncie 130-1 w wysokości ogółem 987 222,94 zł. Jednakże ustalono, że wpływ środków z dopłaty oraz ich zwrot zaksięgowano na nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej. **Szczegółowy**

opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 227-233)

Ponadto stwierdzono, że Gmina zaewidencjonowała wydatki objęte dopłatą w kwocie ogółem 1 404 510,06 zł (bez uwzględnienia zwrotu) na koncie 130-2. W ramach księgowania dokonanych na tym koncie Jednostka ujęła również dwa wydatki w kwocie 85 805,46 zł oraz w kwocie 7 686,36 zł, które nie dotyczyły realizowanego zadania.

Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

(dowód: akta kontroli str. 234)

Na dzień kontroli Gmina przedłożyła noty obciążeniowe dokumentujące poniesienie wydatków ze środków dopłaty i ze środków własnych. Na ww. dokumentach Jednostka zawarła opisy stwierdzające, że sprawdzono je pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzono do wypłaty. Powyższe adnotacje były nanoszone w sposób zgodny z zapisami art. 21 ustawy o rachunkowości. Gmina prawidłowo ujęła ww. dowody w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 238-261)

W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej kontrolujący ustalili, że w przypadku 2 not obciążeniowych Gmina uregulowała zobowiązania niezgodnie z terminem określonym w umowie z Operatorem. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.** Wydatki ze środków dopłaty i środków własnych zostały natomiast opłacone w terminie wynikającym z umowy z Wojewodą, tj. do 15 stycznia 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 238-261)

4. Sprawozdawczość

Sprawozdania rozliczające dopłatę

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych przez Gminę Czaplinek kwartalnych oraz rocznych sprawozdań rozliczających dopłatę za 2023 r. pod względem terminowości ich złożenia oraz prawidłowości wykazanych w nich danych. Ustalono, że Jednostka przekazała do ZUW następujące sprawozdania:

- sprawozdanie za I kwartał złożono w dniu 12 kwietnia 2023 r. (termin do 10 kwietnia 2023 r.),
- sprawozdanie za II kwartał złożono w dniu 7 lipca 2023 r. (termin do 10 lipca 2023 r.),
- sprawozdanie za III kwartał złożono w dniu 9 października 2023 r. (termin do 10 października 2023 r.),
- sprawozdanie za IV kwartał złożono w dniu 9 stycznia 2024 r. (termin do 10 stycznia 2024 r.), natomiast 12 stycznia 2024 r. dokonano korekty sprawozdania,

- sprawozdanie roczne za 2023 r. złożono w dniu 21 lutego 2024 r. (termin do dnia 21 lutego 2024 r.).

(dowód: akta kontroli str. 262-287, 294-301)

Ponadto w dniu 24 stycznia 2024 r. dokonano korekty załączników do sprawozdań za I-IV kwartał 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 288-293)

Ww. sprawozdania zostały złożone w terminach określonych w umowie o dopłatę, za wyjątkiem sprawozdania za I kwartał, które złożono dwa dni po wymaganym terminie. Z wyjaśnień przedstawionych do WIRiRR ZUW wynika, że „(...) *Sprawozdanie zostało przekazane dnia 12.04.2023 r. z uwagi na nieobecność w pracy (z przyczyn zdrowotnych) pracownika merytorycznego*”.

(dowód: akta kontroli str. 264)

W odniesieniu do sprawozdań i ich załączników (po korekcie) stwierdzono, że:

- a) w kwartalnych sprawozdaniach rozliczających dopłatę wykazano kwotę środków niewykorzystanych w wysokości innej niż faktycznie pozostająca do dyspozycji na koniec danego kwartału. W powyższym zakresie Zastępca Burmistrza Czaplinka poinformował, że „*Różnice (...) powstały w związku ze stwierdzeniem dochodu na linii numer 9 za I kwartał roku 2023. Powyższy dochód na linii został stwierdzony w IV kwartale roku 2023. Korekty załączników 3a zostały przesłane do Urzędu Wojewódzkiego wraz ze sprawozdaniem wstępnym rocznym. Po stwierdzeniu dochodu występującego na linii numer 9 Organizator dokonał zwrotu pobranej dopłaty zgodnie z terminami wskazanymi w umowie zawartej z Wojewodą oraz pomniejszył w II, III i IV kwartale 2023 roku dopłatę o uzyskany dochód w I kwartale, co również wypełniło zapisy zawarte w umowie*”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 262-287, 35-49)

- b) w załączniku do sprawozdania rocznego wykazano kwotę wkładu własnego w wysokości 277 569,14 zł, natomiast wkład własny wynikający z not księgowych stanowił kwotę 417 287,12 zł. W powyższym zakresie Zastępca Burmistrza Czaplinka poinformował, że „*Kwota wkładu własnego przekazywana była na podstawie pierwotnych załączników 3a sporządzanych do sprawozdań kwartalnych z tym, że kwota za IV kwartał przekazywana jest na podstawie wniosku o dopłatę ze względu na terminy rozliczeń i zakończenie roku obrachunkowego. Kwoty te stanowią wpłaty na poczet rekompensaty i rozliczane są zgodnie z umową w rozliczeniu rocznym sporządzanym do 30 kwietnia. Kwoty te nie są zgodne z załącznikami 3a – finalnymi ze względu na korekty w/w załączników przekazane przy sprawozdaniu wstępnym za rok 2023*”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 294-300, 35-49)

Ponadto stwierdzono, że dane w zakresie wykonanej pracy przewozowej, deficytu linii komunikacyjnych oraz kwoty dopłaty wykazane w sprawozdaniach i ich załącznikach znajdują odzwierciedlenie w przedłożonej dokumentacji merytorycznej (tj.

zestawieniach operatora z wykonanej pracy eksploatacyjnej, rozkładach jazdy, sprawozdaniach operatora z realizacji umowy) i finansowo-księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 262-287, 294-301, 141-204, 227-233)

Sprawozdania Rb-27S i Rb-28S

Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jst za 2023 r. są zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej zadania. W ww. sprawozdaniu wykazano dochody w kwocie 969 190,52 zł, tj. w wysokości otrzymanej dopłaty z Funduszu [wpływy minus zwroty]. Stwierdzono ponadto, że dochody wykazano w nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej, co jest skutkiem nieprawidłowości opisanej w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa.

(dowód: akta kontroli str. 302-315, 227-233)

Natomiast w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jst za 2023 r. w dziale 600 rozdziale 60004 wykazano wykonanie wydatków w kwocie 1 498 001,88 zł (§ 4300), co znajduje odzwierciedlenie w przedstawionej ewidencji księgowej. Stwierdzono, że powyższa kwota obejmuje zarówno wydatki poniesione na realizację przedmiotowego zadania (1 404 510,06 zł [kwota bez uwzględnienia zwrotu]) jak i wydatki niezwiązane z zadaniem (93 491,82 zł).

(dowód: akta kontroli str. 316-344, 234)

5. Rozliczenie zadania

Zgodnie z zapisami umowy o dopłatę, warunkiem uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych Organizatora części ceny usługi, w wysokości nie mniejszej niż 10%. Stwierdzono, że Jednostka zachowała minimalny udział % wkładu własnego, natomiast kwota dopłaty nie przekroczyła maksymalnej dopuszczalnej kwoty wynoszącej do 90% ceny usługi.

(dowód: akta kontroli str. 70-85)

Kontrolujący dokonali szczegółowej weryfikacji prawidłowości i wysokości wykorzystanych środków z dopłaty na liniach komunikacyjnych. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty				
	Otrzymana	Należna	Różnica	Wykorzystana	Niewykorzystana
1	2	3	4 (2-3)	5	6 (2-5)
Linia nr 1	83 228,83 zł	83 228,83 zł	0,00 zł	83 228,83 zł	0,00 zł
Linia nr 2	9 262,66 zł	5 651,86 zł	3 610,80 zł	5 651,86 zł	3 610,80 zł
Linia nr 3	76 235,62 zł	76 235,62 zł	0,00 zł	76 235,62 zł	0,00 zł
Linia nr 4	99 817,75 zł	99 817,75 zł	0,00 zł	99 817,75 zł	0,00 zł
Linia nr 5	102 121,32 zł	102 121,32 zł	0,00 zł	102 121,32 zł	0,00 zł
Linia nr 6	42 495,19 zł	42 495,18 zł	0,01 zł	42 495,18 zł	0,01 zł

Linia nr 7	59 136,76 zł	59 136,76 zł	0,00 zł	59 136,76 zł	0,00 zł
Linia nr 8	31 761,98 zł	31 761,98 zł	0,00 zł	31 761,98 zł	0,00 zł
Linia nr 9	19 138,16 zł	4 716,55 zł	14 421,61 zł	4 716,55 zł	14 421,61 zł
Linia nr 10	45 557,41 zł	45 557,41 zł	0,00 zł	45 557,41 zł	0,00 zł
Linia nr 11	6 814,92 zł	6 814,92 zł	0,00 zł	6 814,92 zł	0,00 zł
Linia nr 12	47 492,97 zł	47 492,97 zł	0,00 zł	47 492,97 zł	0,00 zł
Linia nr 13	128 859,27 zł	128 859,27 zł	0,00 zł	128 859,27 zł	0,00 zł
Linia nr 14	57 952,61 zł	57 952,61 zł	0,00 zł	57 952,61 zł	0,00 zł
Linia nr 15	66 932,68 zł	66 932,68 zł	0,00 zł	66 932,68 zł	0,00 zł
Linia nr 16	110 414,81 zł	110 414,81 zł	0,00 zł	110 414,81 zł	0,00 zł
RAZEM	987 222,94 zł	969 190,52 zł	18 032,42 zł	969 190,52 zł	18 032,42 zł

Gmina Czaplinek na realizację zadania w 2023 r. otrzymała dopłatę w łącznej wysokości 987 222,94 zł. Środki z dopłaty wydatkowano w kwocie 969 190,52 zł, a zwrotu środków w wysokości 18 032,42 zł dokonano w dniu 23 stycznia 2024 r., tj. po terminie zwrotu określonym w umowie o dopłatę. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 363-364, 227-234, 345-347)

Ponadto ustalono, że deficyt linii komunikacyjnych został sfinansowany środkami w wysokości ogółem 1 386 477,64 zł, w tym środki z dopłaty wyniosły 969 190,52 zł, natomiast wkład własny Gminy Czaplinek wyniósł 417 287,12 zł. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty	Kwota środków własnych	RAZEM
1	2	3	4 (2+3)
Linia nr 1	83 228,83 zł	35 269,79 zł	118 498,62 zł
Linia nr 2	5 651,86 zł	3 601,70 zł	9 253,56 zł
Linia nr 3	76 235,62 zł	30 556,39 zł	106 792,01 zł
Linia nr 4	99 817,75 zł	41 310,10 zł	141 127,85 zł
Linia nr 5	102 121,32 zł	42 201,51 zł	144 322,83 zł
Linia nr 6	42 495,18 zł	18 710,40 zł	61 205,58 zł
Linia nr 7	59 136,76 zł	26 609,52 zł	85 746,28 zł
Linia nr 8	31 761,98 zł	10 924,64 zł	42 686,62 zł
Linia nr 9	4 716,55 zł	6 679,70 zł	11 396,25 zł
Linia nr 10	45 557,41 zł	22 652,44 zł	68 209,85 zł
Linia nr 11	6 814,92 zł	5 720,34 zł	12 535,26 zł
Linia nr 12	47 492,97 zł	16 980,91 zł	64 473,88 zł
Linia nr 13	128 859,27 zł	54 491,53 zł	183 350,80 zł
Linia nr 14	57 952,61 zł	20 734,04 zł	78 686,65 zł
Linia nr 15	66 932,68 zł	31 411,20 zł	98 343,88 zł
Linia nr 16	110 414,81 zł	49 432,91 zł	159 847,72 zł
RAZEM	969 190,52 zł	417 287,12 zł	1 386 477,64 zł

(dowód: akta kontroli str. 365-366, 234-261)

Dochody uzyskane przy realizacji zadania

W umowach o dopłatę określono m.in., że dochody uzyskane przy realizacji umów, których nie można było przewidzieć (w szczególności kary umowne i odsetki od środków Funduszu), które nie zostały wykorzystane na realizację zadania, powinny zostać zwrócone na rachunek bankowy Wojewody Zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 70-85)

Z przedłożonych w toku kontroli informacji wynika, że w trakcie realizacji zadania Jednostka uzyskała odsetki w wysokości 522,16 zł, od posiadanych na rachunku bankowym środków dopłaty, których nie wykorzystano i nie zwrócono w wymaganym terminie. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 350-360)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa

Zaksięgowanie wpływu i zwrotu środków z dopłaty na nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej

W wyniku analizy zapisów ewidencji księgowej kontrolujący stwierdzili, że Jednostka zaksięgowała wpływ i zwrot niewykorzystanych środków z dopłaty na nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej. Ww. operacje zostały ujęte w § 2700 Środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących gmin, powiatów (związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł, zamiast w § 2170 – Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 228-229)

W związku z powyższym Zastępca Burmistrza Czaplinka wyjaśnił, że „Początkowo kwoty dopłaty były ujęte w prawidłowym paragrafie 2170. W wyniku nadmiaru obowiązków i błędnej interpretacji klasyfikacji budżetowej w roku 2023 dokonano zmian w planie finansowym i przeksięgowano je do paragrafu 2700. W roku bieżącym kwoty dopłat ujęto w prawidłowym paragrafie 2170 – środki pozyskane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych”.

(dowód: akta kontroli str. 35-49)

W myśl art. 39 ust. 1 pkt. 1-2 ustawy o finansach publicznych dochody publiczne, wydatki publiczne i przychody (...), klasyfikuje się (...) według: działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności; paragrafów – określających rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku (...). Mając na uwadze, że FRPA jest państwowym funduszem celowym, wpływ i zwrot środków z dopłaty należało zaksięgować w § 2170 Środki przekazane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych.

W udzielonych wyjaśnieniach Jednostka wskazała, że przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był nadmiar obowiązków oraz błędna interpretacja klasyfikacji budżetowej w 2023 r. Powyższe spowodowało, że dane w zakresie dochodów, wykazane w Sprawozdaniu Rb-27S, zostały ujęte na nieprawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej, co jednocześnie obniżyło wartość informacyjną ww. sprawozdania.

Ad 5. Rozliczenie zadania

Nieterminowy zwrot niewykorzystanych środków z dopłaty

Stwierdzono, że Gmina Czaplinek dokonała zwrotu niewykorzystanych środków z dopłaty w kwocie 18 032,42 zł w dniu 23 stycznia 2024 r., tj. po terminie wynikającym z umowy o dopłatę.

(dowód: akta kontroli str. 345-347)

W powyższym zakresie Zastępca Burmistrza Czaplinka wyjaśnił, że „Gmina Czaplinek dokonała zwrotu środków z dopłaty w kwocie 18 032,42 zł dnia 23.01.2023 r. tj. po terminie określonym w umowie o dopłatę (15.01.2024 r.) z uwagi na nieprzekazanie w terminie przez pracownika merytorycznego polecenia zwrotu niewykorzystanych środków finansowych. Powyższa sytuacja została spowodowana długotrwałym zwolnieniem Kierownika referatu oraz reorganizacją stanowisk pracy w referacie”.

(dowód: akta kontroli str. 35-49)

Odnosząc się do powyższej odpowiedzi należy zauważyć, że zgodnie z § 4 ust. 2 umowy o dopłatę Jednostka zobowiązana była do zwrotu niewykorzystanych środków dopłaty na rachunek bankowy Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie do dnia 15 stycznia 2024 r.

Niewykorzystane środki dopłaty w wysokości 18 032,42 zł zostały przekazane na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego w dniu 23 stycznia 2024 r. W myśl § 4 ust. 4 umowy o dopłatę od kwot zwróconych po terminie nalicza się odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych. Odsetki od ww. środków, w wysokości 64,47 zł, zostały zwrócone w dniu 24 stycznia 2024 r., a ich wysokość została ustalona z pracownikiem WIRiRR ZUW.

(dowód: akta kontroli str. 345-349)

Jak wynika z informacji Jednostki przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był błąd pracownika merytorycznego polegający na braku ujęcia zwrotu odsetek w poleceniu zwrotu niewykorzystanych środków finansowych oraz nieobecność kierownika referatu i reorganizacja. Powyższe działanie skutkowało nieterminowym rozliczeniem z Wojewodą Zachodniopomorskim.

Nieterminowy zwrot odsetek bankowych od otrzymanych środków dopłaty

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że Gmina Czaplinek uzyskała odsetki w wysokości 522,16 zł, które zostały naliczone od środków otrzymanej

dopłaty. Ustalono, że ww. odsetki nie zostały wykorzystane na realizację zadania i nie dokonano ich zwrotu w wymaganym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 350-358)

W powyższym zakresie Zastępca Burmistrza Czaplinka wyjaśnił, że „Gmina Czaplinek dokonała zwrotu odsetek od otrzymanych środków FRPA niezgodnie z terminem określonym w umowie z wojewodą (15.01.2024 r.) dnia 12.04.2024 r. z uwagi na nie ujęcie przez pracownika merytorycznego zwrotu odsetek od otrzymanych środków z FRPA w poleceniu zwrotu niewykorzystanych środków finansowych”.

(dowód: akta kontroli str. 35-49)

Odnosząc się do powyższej odpowiedzi należy zauważyć, że zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 umowy o dopłatę Jednostka zobowiązana była do wykorzystania ewentualnych odsetek od środków Funduszu na cele związane z realizacją zadania, a w przypadku ich niewykorzystania, do dokonania ich zwrotu na rachunek bankowy Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie do dnia 15 stycznia 2024 r.

Jak ustalono środki w wysokości 522,16 zł zostały przekazane na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego w dniu 12 kwietnia 2024 r. W myśl § 4 ust. 4 umowy o dopłatę od kwot zwróconych po terminie nalicza się odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych. Odsetki na dzień zwrotu stanowiły kwotę 18,00 zł, a ich zwrotu Gmina Czaplinek dokonała 12 kwietnia 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 345, 359-360)

Jak wynika z informacji Jednostki przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był błąd pracownika merytorycznego polegający na braku ujęcia zwrotu odsetek w poleceniu zwrotu niewykorzystanych środków finansowych. Powyższe działanie skutkowało nieterminowym rozliczeniem pozyskanych dochodów z Wojewodą Zachodniopomorskim.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIEŃ

Ad 1.2. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Niekompletne zapisy w treści umowy zawartej z Operatorem pod względem zgodności z art. 25 ustawy ptz

Analiza umowy zawartej z Operatorem wykazała, że przepisy art. 25 ustawy ptz nie znajdują w pełni odzwierciedlenia w jej treści. W powyższym zakresie kontrolujący ustalili, że brak jest zapisów dotyczących wskazania strony umowy, która jest zobowiązana do uzgodnienia zasad korzystania z przystanków i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi.

(dowód: akta kontroli str. 113-116)

Kontrolujący zwrócili się do Jednostki o podanie przyczyn braku ww. zapisów w umowie. Zastępca Burmistrz Czaplinka wyjaśnił, że: „Operator występuje do właściciela lub zarządzającego przystankami komunikacyjnymi na danej drodze (Gmina, Zarząd Dróg Powiatowych Zarząd Dróg Wojewódzkich) o wyrażenie zgody na korzystanie

z przystanków. Jednakże mając na względzie brzmienie art. 25 ustawy o publicznym transporcie Gmina Czaplinek zobowiązuje się do przygotowania stosownych zapisów regulujących powyższe kwestie wskazane w toku kontroli i wystąpienia do Operatora w celu niezwłocznego zawarcia stosownego Aneksu w celu uzupełnienia Umowy o świadczenie usług w celu jej doprowadzenia do zgodności z przepisami prawa.”

Operator i Organizator zawierając między sobą umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego są zobowiązani zawrzeć w niej wszystkie zapisy wynikające z art. 25 ustawy ptz.

Należy zwrócić uwagę, że zawieranie w umowie o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego wszystkich wymaganych przepisami prawa elementów i ich egzekwowanie, pozwala Organizatorowi na odpowiednie dostosowanie publicznego transportu zbiorowego do potrzeb użytkowników.

Niewskazanie w treści ww. umowy strony odpowiedzialnej za uzgodnienie zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi oraz zasad obowiązujących przewoźnika przy zmianie opłat, mogło utrudnić organizację przewozów oraz pośrednio wpłynąć na komfort podróży i bezpieczeństwo pasażerów.

Ad 2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej

Brak korekty noty księgowej dot. niewykorzystanych środków z dopłaty

Kontrolujący na podstawie sprawozdania rocznego oraz dokumentów finansowo-księgowych ustalili, że kwota wykorzystanych środków z dopłaty wynosi 969 190,52 zł oraz że Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości 18 032,42 zł. Z not wystawionych przez Operatora wynika jednak, że wpłata na poczet rekompensaty pokryta ze środków z dopłaty wyniosła ogółem 987 222,94 zł. W związku z powyższym stwierdzono, że Jednostka nie dysponuje dokumentem korygującym na kwotę 18 032,42 zł, tj. w zakresie niewykorzystanych środków z dopłaty.

(dowód: akta kontroli str. 227-261, 296-299)

W związku ze stwierdzonym stanem faktycznym Zastępca Burmistrza Czaplinka wyjaśnił, że „Operator był zobowiązany zwrócić niewykorzystane środki z dopłaty w styczniu 2024 r. tj. w nowym roku budżetowym. Środki zwrócone przez Operatora na rachunek bankowy Organizatora w roku 2024 r. za rok 2023 r. Operator nie wystawił noty korygującej i dokonał zwrotu na podstawie swojego dokumentu wewnętrznego – zestawienia rozliczającego dopłatę. Jeżeli w protokole pokontrolnym wskazana zostanie konieczność wystawiania noty korygującej w sytuacji zwrotu to Organizator w każdym kolejnym przypadku zwrotu będzie żądał od Operatora noty korygującej, jednakże ze względu na zakończenie roku budżetowego nie będzie miała ona wpływu na pomniejszenie wydatków, a będzie jedynie dokumentem załączonym do potwierdzenia przelewu. Noty obciążeniowe wystawione przez Operatora w 2023 r. służyły przekazaniu środków zgodnie z Umową o świadczenie usług to jest na podstawie wniosków o dopłatę. Korekta noty

z 2023 r. dokonana w styczniu 2024 r. spowodowałaaby, że nota po korekcie nie odzwierciedlałaby faktycznie przekazanych środków na podstawie noty.”

(dowód: akta kontroli str. 35-39, 43-48)

Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień należy zauważyć, że zgodnie z art. 20 ustawy o rachunkowości podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe, które potwierdzają dokonanie operacji gospodarczych. W sytuacji niewykorzystania przez Organizatora środków z dopłaty w kwocie 18 032,42 zł Operator zobowiązany był do dokonania korekty wystawionych przez siebie not księgowych, tak aby kwota rzeczywiście poniesionych wydatków przez Gminę była zgodna ze stanem faktycznym. Podkreślenia wymaga również, że Jednostka powinna dokonać księgowania wydatków na zadanie na podstawie not księgowych, których kwota ogółem będzie odzwierciedlała kwotę rzeczywiście pokrytego deficytu.

Zgodnie z wyjaśnieniem przedłożonym przez Gminę, przyczyną stwierdzonego uchybienia było niewystawienie korekty noty księgowej przez Operatora. Powyższe skutkuje tym, że kwota ogółem not obciążeniowych dokumentuje zawyżoną o 18 032,42 zł kwotę wydatków poniesionych na zadanie.

Ad 3. Dokumentacja finansowo-księgowa

Ujęcie w ewidencji księgowej wydatków, które nie dotyczyły realizowanego zadania

Kontrolujący stwierdzili, że Jednostka dla wydatków objętych dopłatą prowadziła ewidencję księgową konta 130-2. Na koncie zaksięgowano wydatki w łącznej wysokości 1 498 001,88 zł w tym kwota:

- 1 404 510,06 zł dotyczyła realizowanych przewozów autobusowych w ramach FRPA (wydatki ze środków z dopłaty w kwocie 987 222,94 zł [bez uwzględnienia zwrotu] i ze środków własnych w kwocie 417 287,12 zł),
- 93 491,82 zł dotyczyła realizacji innych zadań (nota nr 68/2023/PTZ na kwotę 85 805,46 zł oraz kwota 7 686,36 zł opis na ewidencji: przeksięgowania kosztów i wydatków transport na wybory).

(dowód: akta kontroli str. 234)

W związku z powyższym Jednostka poinformowała, że „W roku 2023 w ewidencji księgowej dotyczącej wydatków objętych dopłatą, zaksięgowano również kwotę 85 805,46 zł tj. notę nr 66/2023 dotyczącą rekompensaty rocznej oraz kwotę 7 686,36 zł tj. dofinansowanie od Wojewody transportu na wybory. Obydwie kwoty ujęte były w tej samej podziałce klasyfikacji budżetowej. Nie przewidziano wcześniej wpływu tych kwot i nie wyodrębniono analitycznej ewidencji. W związku z tym, że pojawiają się inne zadania w tym samym rozdziale, niż wydatki objęte dopłatą, w roku bieżącym wyodrębniono analitykę dla powyższego zadania poprzez nadanie cyfrowego wyróżnika”.

(dowód: akta kontroli str. 35-49)

Odnosząc się do udzielonego wyjaśnienia należy zauważyć, że w umowie z wojewodą zawarto zapis zgodnie z którym Gmina zobowiązała się do prowadzenia

wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków objętych dopłatą. W związku z tym, na koncie 130-2 powinny zostać zaewidencjonowane jedynie wydatki, które dotyczyły zadania realizowanego w ramach ww. umowy. Należy zwrócić uwagę, że wyodrębniona ewidencja księgowa zadania to nie tylko wyodrębnione konto księgowe, ale także zaewidencjonowane na nim wydatki. Ujęcie w ewidencji księgowej wydatków niezwiązanych z zadaniem utrudnia ustalenie faktycznie poniesionej kwoty ze środków dopłaty i środków własnych na zadanie, którego dotyczyła zawarta umowa.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami przyczyną stwierdzonego uchybienia było nieustalenie odrębnych kont analitycznych dla kwot wydatkowanych poza zadaniem. Skutkiem uchybienia było niedopełnienie zapisów zawartych w umowie o dopłatę oraz utrudnienie weryfikacji jaką kwotę środków faktycznie zaangażowano w zadanie objęte umową o dopłatę.

Nieterminowe regulowanie zobowiązań

Kontrolujący stwierdzili, że w przypadku dwóch not obciążeniowych Gmina uregulowała nieterminowo zobowiązania z nich wynikające. Poniżej tabela w tym zakresie.

Nota nr	Data noty (wpływ do Gminy)	Kwota	Termin zapłaty	Data zapłaty	Ilość dni po terminie
28/2023/PTZ	31.07.2023	99 258,41 zł	07.08.2023	08.08.2023	1
29/2023/PTZ	31.07.2023	236 624,64 zł	07.08.2023	08.08.2023	1

(dowód: akta kontroli str. 244-249)

W związku z powyższym Zastępca Burmistrza Czaplinka wyjaśnił, że „Gmina Czaplinek wszelkie zobowiązania realizuje terminowo. Na przestrzeni ostatnich lat nie wystąpiły w gminie żadne zobowiązania wymagalne. Dwa wydatki dotyczące zadania (nota 28/2023/PTZ i nota 29/2023/PTZ) zostały opłacone po terminie płatności z przyczyn niezależnych od Gminy. Termin płatności tych zobowiązań przypadał na 07.08.2023 r., jednak w tym dniu wystąpił problem z serwerem, a tym samym nie było możliwości połączyć się internetowo z bankiem. Obie płatności zrealizowano następnego dnia, tj. 08.08.2023 r.”

(dowód: akta kontroli str. 35-49)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienie, należy stwierdzić, że nieterminowe regulowanie płatności jest niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który wskazuje, że „Wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”. Jednakże uwzględniając wskazaną przez Jednostkę przyczynę dokonania płatności 1 dzień po terminie, powyższe działanie należy uznać za uchybienie.

Jak wynika z wyjaśnień Gminy, przyczyną stwierdzonego uchybienia był problem techniczny, który uniemożliwił terminową realizację płatności za ww. noty. Skutkiem powyższego była możliwość obciążenia Jednostki przez Operatora odsetkami od nieterminowych płatności.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia Zastępcy Burmistrza Gminy Czaplinek z dnia 19.04.2024 r. oraz 25.04.2024 r. Wyjaśnienia Skarbnika Gminy Czaplinek z dnia 11.04.2024 r. Wyjaśnienia Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska z dn. 12.04.2024 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2023 r. ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami .
Wpis do książki kontroli	Nr 4
Zalecenia	W przypadku realizacji przedmiotowego zadania w przyszłości, zalecam: 1. Wpływ i zwrot środków z dopłaty ujmować w prawidłowym paragrafie klasyfikacji budżetowej, tj. w myśl art. 39 ust. 1 pkt. 1-2 ustawy o finansach publicznych. 2. Zwrotu niewykorzystanych środków z dopłaty dokonywać w terminie określonym w umowie zawartej z wojewodą. 3. W przypadku uzyskania odsetek od środków otrzymanej dopłaty i niewykorzystania ich na realizację zadania dokonywać ich zwrotu zgodnie z terminem określonym w umowie zawartej z wojewodą. 4. W umowach z operatorami zawierać wszystkie zapisy określone w art. 25 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. 5. Weryfikować czy suma not księgowych wystawionych przez Operatora odzwierciedla rzeczywistą kwotę wydatków poniesionych w związku z realizowanym zadaniem. W przypadku rozbieżności w tym zakresie zobowiązać operatora do dokonania ich korekty, tak aby kwota rzeczywiście poniesionych wydatków przez Gminę była zgodna ze stanem faktycznym. 6. Prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków objętych dopłatą i ujmować w niej jedynie wydatki, które dotyczą realizowanego zadania. 7. Wydatki ze środków dopłaty ponosić w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, tj. zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych.
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień,

	proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>